

Рудницкая Н., к.филол.н., доц.,
Луганская государственная академия культуры и искусств

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПЕРЕВОДА В УСЛОВИЯХ ОТМЕНЫ ЦЕНЗУРЫ

В статье рассматриваются особенности развития художественного перевода в условиях отсутствия официальной цензуры в посттоталитарных и постколониальных странах. Определены деструктивные и конструктивные аспекты цензурного воздействия на перевод.

Ключевые слова: художественный перевод, цензура, посттоталитарные страны, постколониализм.

Rudnytska N., Cand.Phil.Sci., Senior Lecturer,
Luhansk State Academy of Culture and Arts, Luhansk

PECULIARITIES OF LITERARY TRANSLATION DEVELOPMENT AFTER CENSORSHIP ABOLITION

The article deals with peculiarities of literary translation development after censorship abolition in post-totalitarian and post-colonial countries. There have been determined destructive and constructive aspects of the official censoring of translations.

Keywords: literary translation, censorship, post-totalitarian countries, post-colonialism.

УДК811.512.161. 255'42=161.2=811.111

Саволоцька А.А., магістрант,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

КУЛЬТУРНО-СПЕЦИФІЧНІ ОНІМИ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ (на матеріалі англійського та українського перекладів турецького роману Орхана Памука “Музей Невинності”)

Стаття присвячена проблемі адекватного відтворення культурно-специфічних онімів, які репрезентують турецький національний колорит роману “Музей Невинності”. У роботі проаналізовано перекладацькі стратегії англійського та українських перекладачів: Фрілли Маурін (Freely Maureen), О.Б. Кульчинського та Г.В. Рог.

Ключові слова: культурно-специфічна лексика, транскультурна комунікація, інтертекстуальність, турецька фольклорна традиція.

На сучасному етапі новітньо-спрямованих лінгвокультурознавчих теорій перекладу, текст аналізується як джерело культурологічної інформації, а його переклад – як форма міжкультурної комунікації. Особливу роль у процесі культурної комунікації, в нашому випадку, транскультурної, відіграють взаємозв'язки між ментальною ідентичністю нації та оптимальною стратегією перекладу. Сучасне перекладознавство реалізує ідею постійного взаємозв'язку мови, авторської особистості та культури. Власне саме взаємодія мови і культури орієнтує дослідників на дослідження сучасних постмодерних текстів інтертекстуального характеру.

Теорія Сепіра-Ворфа стосовно того, що мова визначає та розмежує особливе світобачення мовців, в тому сенсі, що те, що не може бути висловлене рідною мовою, не може бути уявлене, а отже, не існує, здається, підтримує точку зору про культурну своєрідність, дуже тісно пов'язану зі своєрідністю мови [2, с. 512]. Взаємозв'язок мови та культури створює передумови для виникнення культурно-специфічної лексики. Зрозуміло, що кожна національна мова має індивідуальну, простішу чи складну систему передачі культурно-специфічних одиниць, що має не тільки семантичні, але й фонематичні особливості, які повинен знати й правильно передавати кожен перекладач.

Якимчук А.П. стверджує, що перекладач абстрагується від власних, визначених його національною культурою уявлень про цінності, спостерігає чужу культуру в її неповторності й у порівнянні з власною та використовує спостереження й сприйняття в певній комунікативній ситуації у відповідності до власних цілей. Таким чином перекладача не можна розглядати суто як мовного експерта [4].

При неузгодженні, що існує між культурами на лінгвальному рівні, можна залишати позначення предмета, яке було надане в оригіналі, проте в перекладі додається пояснення; при формальному неузгодженні використовується заміна поняттям із цільової культури за умови існування елемента зі схожою функцією.

Перекладачу – як експерту – відводиться у цій транскультурній комунікації подвійна роль, оскільки він, з одного боку, як перший реципієнт має інтерпретувати вихідне послання в оригінальному дискурсі, а з іншого боку, як вторинний відправник послання за умов вторинної ситуації дискурсу, має його повторно вербалізувати в цільовій мові [1, с. 185].

Слід зазначити, що між культурно-специфічними одиницями мови-джерела та мови-перекладу існує тільки найбільш загальна

прагматико-семантична дотичність, на основі якої й здійснюється заміна найбільш загального змісту одиниць мови-джерела, хоч і зовсім віддаленими, проте дещо подібними одиницями мови-реципієнта.

Перекладений текст самотутній не стільки тому, що він складається із мовних знаків, які актуалізують можливості іншої мовної системи, але й тому, що ці мовні одиниці відповідним чином мовно та культурно поєднані. Там, де мають місце невідповідності між “вихідною культурою” і “культурою призначення”, перекладач стикається з проблемою: на яку із культур (вихідну чи цільову) має бути зорієнтований його переклад [3, с. 48–54].

Слід відзначити, що характерною ознакою культурно-маркованого тексту є невідповідність між “вихідною культурою” й “культурою призначення”, яка реалізується у вигляді структурних елементів комплексу культурно-специфічної лексики, левову частку якої складають оніми. У ході перекладознавчого аналізу турецького роману Орхана Памука “Музей Невинності” і його українського перекладу, виконаним О.Б. Кульчинським та Г.В. Рог та англійського – виконаним Фріллі Маурін (Freely Maureen) було простежено та класифіковано основні структурні елементи орієнтально-маркованого комплексу культурно-специфічної лексики, а саме культурно забарвлених онімів.

Культурно-специфічні оніми в нашому дослідженні поділяються на: 1) власні імена 2) реально-історичні оніми, 3) топоніми, 4) культурно-специфічні оніми-звертання, 5) значущі власні імена.

Припускаємо, що переклад культурно-специфічних онімів з огляду на контекстуальне оточення набуває статусу “*крос-культурної перекладацької трансформації*”. Під крос-культурною перекладацькою трансформацією ми розуміємо прагматично адекватний переклад, у якому зберігається культурна специфіка тексту. Головна функція культурно-специфічних онімів – функціонально-стилістична, тому досягнення прагматичної адекватності при перекладі цих лексичних одиниць сприяє усуненню не тільки семантичних та граматичних, а й стилістичних невідповідностей між “вихідною культурою” і “культурою призначення”.

I. Власні імена:

1) Ben sormadan, Sibel'in artik Nurcihanı fazla alaturka bulduğunu, gazinolarda alaturkaşarkıcıları, Müzeyyen Senadan, Zeki Mürenleri

dinliyor, oruç tutuyor (“Nurcihan oruç mu tutuyor?” diye sordum gülümseyerek) diyeiğnelediğini söyledi [7, 542].

Не чекаючи моїх запитань, він розповів, що відтепер Сібель вважає Нурджіхан аж надто “протурецькою”, підшилювала її за те, що слухає Мюзесна Сенара й Зекі Мюрена та дотримується посту [5, с. 618].

Before I could ask why, Mehmet explained that Sibel had been needling Nurcihan for becoming too “à la Turca”, going togazinos to hear classical singers like Müzeyyen Senar and Zeki Müren, and fasting during Ramadan (“Is Nurcihan really fasting?” I asked with a smile) [6, с. 304].

У першому прикладі однослівні Sibel, Nurcihan та двослівні: Müzeyyen Senadan, Zeki Müren культурно-марковані власні імена не мають змістово-структурних рівноцінних відповідників-аналогів як в українській, так і в англійській мовах. Національні оніми було перекладено шляхом транскрибування. В українському (Сібель) та англійському (Sibel) перекладах було застосовано один і той самий метод перекладу транскрибування, а саме: транслітерація.

До культурно-специфічного оніму Nurcihan було застосовано метод транслітерації в українському варіанті перекладу (Нурджіхан) та метод транскрибування в англійському (Nurcihan). Вважаємо, що український варіант перекладу, в порівнянні із англійським, є адекватнішим, адже звукову форму змістової одиниці мови оригіналу було передано без порушення графічної форми одиниці.

Слід зазначити, що культурно-специфічне ім'я Нурджіхан є значущим, тому ми пропонуємо у даному випадку використати метод контекстуальної інтерпретації для пояснення змісту інтертекстуальної одиниці. Турецькі імена арабського походження складаються із двох-трьох рівноцінних іменників, рідше прикметників, які уособлюють собою характерні риси власника імені. Припускаємо, що в художньому тексті таке ім'я може виконувати антиципаційну функцію, тим самим відображаючи специфічні особливості не лише героя, а, можливо, й несучи глибші інтертекстуальні смисли. Nur означає світло, сяйво, а cihan – світ, усесвіт. Таким чином, ім'я героїні доцільно інтерпретувати як сяйво, що вкриває Всесвіт.

Дещо відрізняються методи, застосовані перекладачами для відтворення імен Müzeyyen Senar and Zeki Müren. В українському перекладі ми спостерігаємо вживання одного із найпоширеніших методів перекладу – транскрибування (Мюзесн Сенар та Зекі

Мюрен), а в англійському, перекладач вдається до методу перекладацької транспозиції з метою збереження звукових, морфологічних особливостей культурно-специфічної одиниці (Müzeuyen Senar and Zeki Müren).

Цікавою з точки зору перекладу в цьому прикладі видається фразема *oguç tutuyor* (від *oguç tutmak*). В англійському варіанті перекладу ми спостерігаємо зміну граматичних характеристик словосполучення, а саме: додавання іменника *Ramadan* (*fasting during Ramadan*). Прикметно, що дев'ятий місяць місячного календару, котрий вважається священним у всьому ісламському світі, вимагає від віруючх дотримання суворого посту. Цілком виправданим видається питання, чому англійський перекладач вирішив використати у якості уточнюючої вставки саме цей місяць, адже контекстуальне оточення не дає жодних підстав для цього. Таким чином, оптимальним варіантом перекладу вважаємо український, який цілком збігається з оригінальним в питанні розподілу інформації.

Культурно-специфічна одиниця *alaturka* була відтворена в англійському тексті шляхом адаптації “à la Turca”, а в українському – субституції “протурецькою”. Порівнявши переклади, ми вважаємо, що англійський варіант є більш виграшним, оскільки український варіант перекладу несе у собі іншу конотацію.

2) *Paris'e de gitmeyi çok istiyordu Füsuncuğum* [7, с. 542].

Моя Фюсунчик, вона ще так хотіла в той Париж [5, с. 621].

Ah, she so wanted to see Paris, my dear Füsun [6, с. 306].

У цьому прикладі ми звернули увагу на відтворення зменшувально-пестливого оніма. У турецькій мові зменшувально-пестливі форми імен не є такими поширеними, тому єдиним шляхом утворення емоційно-маркованої іменної форми є додавання до імені *Füsun* специфічного зменшувального суфіксу *cu*, поєднаної фонеми *ğ* та особливого закінчення на позначення присвійності *ım*. Таким чином, при відтворенні культурно-специфічної одиниці українською мовою було використано метод уподібнення, який є цілком виправданим. Англійський варіант перекладу є менш виграшним у порівнянні з українським через використання методу описового перекладу, який призвів до нагромадження слів.

Звісно, у цьому випадку використання описового перекладу є цілком виправданим через відсутність в англійській мові розгалуженої системи зменшувально-пестливих афіксів.

II. Реально-історичні оніми:

1) Taş yapının yüksek pencerelerinin arasında, altmış altı yıl önce Abdülhamit'i tahttan indiren Hareket Ordusu askerlerinin attığı kurşunların delikleri hâlâ gözükiyordu [7, 163].

З-поміж високих вікон кам'яної будівлі досі було видно сліди від куль, якими шістдесят років тому стріляли солдати “Армії дії”, скидаючи з трону Абдюльгаміда [5, 180].

Between the windows in the stone facade, sixty-six years on, you could still see the bullet holes left by the Action Army upon the deposition of Sultan Abdülhamit [6, с. 96].

У цьому прикладі цікавим з точки зору передачі змістового наповнення видається реально-історичний онім Abdülhamit. Спершу слід розглянути контекстуальне оточення досліджуваного оніму: українські перекладачі, як і англійський, використали метод генералізації (граматична трансформація додавання), в англійському варіанті було додано іменник *Султан* (Sultan), а в українському іменник *трон*. Вагаємо, що в обох випадках використання методу додавання є цілком виправданим з точки зору прагматичної адекватності, адже читач може не знати, що Абдюльгамід II був 34-им султаном та 99-им халіфом Османської імперії.

Власне специфічною культурною реалією у реченні виступає Hareket Ordusu, яка цікавить нас більше не з перекладознавчої, а з культурологічної точки зору. При відтворенні специфічної культури було використано дослівний переклад: “Армії дії” / the Action Army. Члени Армії дії відомі своєю участю в організації та підтриманні повстань проти османського султанату. На нашу думку, з урахуванням рівня екстралінгвістичної обізнаності читача, доцільним було б використання контекстуального тлумачення або коментованого перекладу, а не дослівного.

2) 1981 Mayısında Feridun “hazır senaryo” yu filme çekmeye başladı. Halit Ziya'nın seksen yıllık aşk ve aile romanı Kırık Hayatların adı verilmişti filme, ama son dönem Osmanlı konaklarında [7, с. 427].

У травні 1981 року Ферідун почав знімати фільм за написаним сценарієм. Назва фільму була взята з класичного роману про любов Галіта Зія Ушаклігіля “Знівечені життя”, що вийшов друком щонайменше шістдесят років тому [5, с. 484].

In May 1981 Feridun began to shoot his “ready screenplay,” called *Broken Lives*, after the eighty-year-old novel of the same name by Halit Ziya [6, с. 237].

Реально-історичний онім Halit Ziya на англійську мову було перекладено шляхом транскрибування Halit Ziya, а на українську – шляхом транскрибування Галіт Зія з додаванням структурного включення Ушаклігіля (Uşaklıgil) – прізвища письменника.

З точки зору інтертекстуального наповнення речення, прикметним видається назва роману письменника *Kırık Hayatların*, яку було перекладено шляхом дослівного перекладу в обох текстах *Знівечені життя / Broken Lives*. Назва роману зацікавила нас тому, що вона виступає в ролі антиципаційного натяку на стосунки головних героїв – Кемалю та Фюсун, які власноруч знівечили власні життя. Крім того, роман було заборонено для публікації османським режимом у 1901 році, що свідчить про прогресивність та неканонічність письма.

3) 1934'te Atatürk'ün bütün Türk milletine soyadı almasını şart koşmasından sonra, İstanbul'da yeni yapılan pek çok binaya aile adları verilmeye başlanmıştır [7, с. 25].

Після того, як 1934 року Ататюрк зобов'язав усю турецьку націю обрати прізвища, багатьом новозбудованим стамбульським будинкам стали давати імена родин [5, с. 27].

After Atatürk instructed the Turkish people to take surnames for themselves in 1934, it became fashionable to attach one's new name to one's newly constructed apartment building [6, с. 17].

В українському перекладі було використано метод транскрибування Ататюрк, який вдало передає емотивно-конотативне значення та національну специфіку реально-історичного оніма Atatürk на асоціативному рівні. У цьому випадку реально-історичний онім виконує функцію асоціативної реалії, яка українському читачеві є знайомою.

Англійський перекладач скористався методом транспозиції (відкритої) і переклав реально-історичний онім як Atatürk, внаслідок якої в англомовний текст було введено етномовні елементи цільової мови, які за допомогою лексичних ресурсів турецької мови доповнюють нездійснені можливості мови перекладу. Використання даного перекладацького методу свідчить про бажання перекладача встановити відповідність між жанрово-стилістичної ознаки оригіналу із перекладом.

III. Топоніми:

1) Yani bir erkekle bir kız, kapalı bir odada Avrupalılar gibi uzun bir süre sevişmeden duramazlar mı? – Durabilirler tabii... Ama burası Türkiye olduğu için herkes onların matematik değil, başka bir şey becerdiklerini düşünür [7, с. 95].

Тобто чоловік із жінкою не можуть, як європейці, довго бути разом у кімнаті та не кохатися? – Можуть, звісно... Але це тобі Туреччина, і кожен подумає, що для них головне не математика, а дещо інше [5, с. 107].

In other words, are you saying that this isn't Europe, so men can't be shut up in a room to do math with a girl without it leading to something else? – On the contrary, they can. I'm saying that because this is Turkey, everyone will assume they aren't there to do math, but something else [6, с. 58].

Чи не найцікавішим з точки зору інтертекстуальної інтерпретації та чи не найлегшим з точки зору відтворення в перекладі структурним елементом серед комплексу культурно-специфічних онімів є топоніми. Türkiye має усталений еквівалент в українській та англійській мовах: Туреччина / Turkey, які хоч і не відображають фонетичних особливостей, проте мають закріплені за ними історико-культурний статус.

Іншою культурно-специфічною одиницею, на яку ми звернули увагу в даному прикладі, є іменникова фразема *Avrupalılar gibi*, яку було перекладено на українську мову без застосування граматичної трансформації як *європейці*. Ми спостерігаємо ідентичну синтаксичну структуру фраземи у перекладі, слід зазначити, що тут точно передано граматичне число множини. Натомість, в англійському перекладі спостерігається застосування антонімічного перекладу та калькування: *that this isn't Europe*. Слід зазначити, що в даному прикладі граматичні труднощі перекладу пов'язані у першу чергу із асиметрією відповідних систем.

2) Onun gibi Anadolu'nun bağrından gelmiş biriyle... kızlar gövücü usulüyle evlenmek ister [7, с. 123].

За таких типів, як він, з глухої Анатолії... дівчатам ліпше виходити заміж зі свахами [5, 38].

Men like him from the heart of Anatolia ... Girls would rather marry him through a matchmaker [6, с. 75].

У прикладі специфічною культурною, яка вирізняється складністю прагматичного декодування, є *Anadolu'nun bağrından*, яка була відтворена українською мовою так: *з глухої Анатолії*. Семантично ширша структура фраземи у турецькій мові була

звужена за рахунок гіперонімічного перейменування. Звернімо увагу на те, що іменник *bağrı* – груди, серце (інші можливі значення: нутро, середина) був замінений прикметником “глухий”, що призвело до зміни конотативного значення.

Вважаємо, що в цьому випадку метод гіперонімічного перейменування не є вдалим перекладацьким рішенням, оскільки лексична одиниця в оригіналі має прямий відповідник в українській мові з таким самим емоційно-експресивним потенціалом. Доцільнішим вважаємо передати конотативне значення слова за рахунок збереження стилістичної ідентичності одиниці, а саме: у самому серці Анатолії.

Англійський варіант перекладу *from the heart of Anatolia* точно передає не лише структурно-граматичну будову, а й емоційно-експресивну конотацію оригіналу. Метод дослівного перекладу, використання якого не завжди є виправданим з точки зору предметно-логічних значень культурно-специфічних одиниць, у даному випадку є доречним.

IV. Культурно-специфічні оніми-звертання:

1) *Allah'ı o kadar seviyoruz ki, küçük hanım, onun içinen sevdiğimiz şeyi bile veriyoruz. Hem de hiçbir karşılık beklemeden* [7, с. 45].

Ми так любимо Аллаха, кючюк-ханім, що жертвуємо заради Нього найулюбленішим, не чекаючи й найменшої віддяки [5, с. 50].

We love God so much, little lady, that for Him we give up even the thing we love most. And we do that without expecting anything in return [6, с. 29].

В обох перекладах культурно-специфічний онім-звертання *küçük hanım* було перекладено кючюк-ханім / *little lady* шляхом використання методу калькування, яке призводить до симетричного порушення висловлювання на конотативному рівні, не було збережено національний колорит лексичної одиниці.

2) *Kemal Ağabeu, Biz de görüşmeyi çok isteriz* [7, с. 255].

Кемалю-агабею, ми також дуже хочемо зустрічатися [5, с. 285].

Cousin Kemal, We too would very much like to see you [6, с. 148].

Ми звернули увагу на культурно-специфічний онім-звертання *Kemal Ağabeu*, яке за своєю природою є полісемантичним, і з огляду на контекстуальне оточення може реалізовувати декілька значень: 1) старший брат, 2) (ввічливе звертання до дорослого чоловік) братик, брат. Оскільки з контексту випливає, що до Кемалю звертається його далека, набагато старша за нього, родичка, вживання лексеми “братик” не є доречним.

На українську мову специфічну культуру було перекладено методом міжмовної транспозиції – Кемалю-агабею, що, на нашу думку, є частково виправданим з точки зору адекватності перекладу. Прикметно, що культурна специфічність оніма-звертання не втрачає свого етно-національного забарвлення, яке властиве виключно мові-оригіналу, натомість страждає інформативність мовної одиниці.

Англійський перекладач вдається до методу гіперонімічного перейменування, що у свою чергу дещо розширює семантичну структуру оніма-звертання. Cousin Kemal передає денотативне значення лексеми, але втрачається культурну маркованість, притаманна оригіналові.

V. Значущі власні імена:

1) *Biri, Sühendan Yıldız, ilk Türk estetik cerrahi denemelerinden birisiyle burnu parçalanarak tuhaf ve itici bir biçime sokulmuş, ama bu burnun verdiği “kötü kadın” kimliğiyle tanınan orta yaşlı bir kadın oyuncuydu* [7, с. 333].

Першу звали Сюхендан Йилдиз – дивна жінка з огидним носом (данина красі. Бідолашна постраждала від перших, а відтак недолугих, лікарів естетичної хірургії, коли робила собі операцію на носі, проте мала з цього зиск – бридкий носюра давав їй можливість характерно втілювати негативні образи, а це теж слава і визнання [5, с. 374].

One of them was a middle-aged actress named Sühendan Yıldız, who owed her fame as the “evil woman” entirely to her nose, which had been broken by one of Turkey’s first cosmetic surgeons and reconstructed in a hideous new shape [6, с. 190].

Значуще ім’я в будь-якому випадку несе в собі стилістичне навантаження через те, що виступає у ролі найголовнішої характеристики персонажу. Значуще власне ім’я Sühendan Yıldız зумовлює своєрідність його морфологічних особливостей. Прикметно, що ім’я одного із другорядних персонажів роману – акторки Sühendan Yıldız зізвучне із турецьким іменником *yıldız*, який означає “зірка”, що є цілком логічним для прізвища відомої кіно-зірки. Українські перекладачі використали метод транскрибування – Сюхендан Йилдиз, а англійський перекладач скористався методом міжмовної транспозиції (копіювання графічної форми) – Sühendan Yıldız.

Чи не найголовнішою ознакою значущих власних імен є реалізація прихованого смислу, який, з урахуванням різних

культурних контекстів перекладів та оригіналу, можна віднести до екстралінгвального фону, декодування елементів якого вимагає від перекладача знання маловідомих деталей цільової культури. Аналізуючи текст, ми прийшли до висновку, що усі власні імена можна умовно поділити на: 1) значущі імена, у яких переважати буде комунікативна функція, 2) звичайні імена, у яких переважати буде називна функція.

Наведемо ще один приклад, у якому значуще власне ім'я відіграє важливу роль.

2) Burada, on yıl önce, birdenbire tekstil ihracatıyla çok zenginleştiğimiz yıllarda, babamın, bir arkadaşının etkisiyle davet edip karşısında poz verdiği Akademi'de hoca olan heykeltıraş Somtaş Yontunç'un (soyadını Atatürk vermişti) yaptığı alçı büstünü sergiliyorum [7, с. 110].

Десять років тому, коли ми несподівано розбагатіли на експорті текстилю, батько під впливом одного з друзів запросив до себе скульптора й викладача академії Сомташа Йонтуча (це прізвище дав йому сам Ататюрк) [5, с. 108].

Here I display the plaster bust by Somtaş Yontunç (it was Atatürk himself who had given him his name, which means “Solid-Stone Sculptor”) created ten years earlier, when, thanks to booming textile exports, and our soaring fortunes, my father had, on the advice of a friend, agreed to pose for this sculptor, who was connected to the Academy [6, с. 59].

Значуще власне ім'я Somtaş Yontunç українською мовою було перекладено методом транскрибування Сомташ Йонтуч без використання контекстуальної інтерпретації, що в даному випадку, на нашу думку, є необхідною. Метод транскрибування, який було застосовано українськими перекладачами, вважаємо абсолютно виправданими з точки зору збереження етно-національного значення. Англійський перекладач використав метод контекстуальної інтерпретації з метою роз'яснення національної специфіки прізвища – Somtaş Yontunç (“Solid-Stone Sculptor”).

Ми прийшли до висновку, що яскраво вираженою ознакою культурно-маркованого роману “Музей Невинності” є невідповідність між “вихідною культурою” й “культурою призначення”, яка реалізується у вигляді специфічних одиниць із культурним компонентом. У ході перекладознавчого аналізу нам вдалося прокласифікувати культурно-специфічні оніми – основні структурні елементи орієнтально-маркованого комплексу лексики

із культурно-специфічним компонентом. Культурно-специфічні оніми в нашому дослідженні ми поділили на: 1) власні імена 2) реально-історичні оніми, 3) топоніми, 4) культурно-специфічні оніми-звертання, 5) значущі власні імена.

Таким чином, з огляду на контекстуальне оточення, переклад культурно-специфічних онімів набуває статусу крос-культурної перекладацької трансформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Кам'янець А.Б., Некряч Т.Є.* Інтертекстуальна іронія і переклад: Монографія / А.Б. Кам'янець, Т.Є. Некряч. – К.: Видавець Карпенко В.М., 2010. –176 с.
2. *Кузьмина Н.А.* Интертекст и его роль в процессах эволюции поэтического языка / Н.А. Кузьмина. – М.: Едиториал УРСС, 2004. – 272 с.
3. *Рог Г.В.* Orhan Pamuk Yaratıcılığın da entellektuel bakış / Г.В. Рог // X Міжнародний літературний турецький симпозиум КІБАТЕК: Статті. – К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2005. – С. 112-116.
4. Семиотика [Текст] : антологія / Сост. и ред. Ю.С.Степанов. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Академический Проект ; Екатеринбург : Деловая книга, 2001. – 702 с.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ:

5. Музей Невинності: Роман / Пер. З тур. О.Б.Кульчинський та Г.В.Рог. – Харків: Фоліо, 2009. – 671 с.
6. Pamuk Orhan The museum of innocence [Електронний ресурс]/ Orhan Pamuk. – Режим доступу: <http://up.98ia.com/images/qg0ucvw96zchufz7esg.pdf>.
7. Pamuk Orhan Masumiyet Müzesi. – İstanbul: İletişim Yayınları, 2008. – 592 s.

Саволоцкая А.А., маг.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченка

КУЛЬТУРНО-СПЕЦИФИЧЕСКИЕ ОНИМЫ КАК ПРОБЛЕМА ПЕРЕВОДА (на матеріалі переводов романа Орхана Памука “Музей Невинности”)

Статья посвящена проблеме адекватного воспроизведения культурно-специфических онимов, которые репрезентируют турецкий национальный колорит романа “Музей Невинности”. В работе проанализированы переводческие стратегии английского и украинских переводчиков: Фрилли Маурин (Freely Maureen), О.Б. Кульчинского та А.В. Рог.

Ключевые слова: культурно-специфическая лексика, транскультурная коммуникация, интертекстуальность, турецкая фольклорная традиция.

Savolotska A.A., Master Student,
Institute of Philology Taras Shevchenko National University of Kyiv

CULTURAL SPECIFIC PROPER NAMES AS A PROBLEM OF TRANSLATION (based on Orhan Pamuk's novel "Museum of Innocence" translations)

The article is dedicated to the problem of adequate translation of cultural-specific proper names which represent Turkish national colouring of Orhan Pamuk's novel "Museum of Innocence".

Keywords: cultural-specific lexis, trans cultural communication, intertextuality, Turkish folklore tradition.

УДК 811.111'373.43

Сандига Л. О., к.ф.н., асист.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ НЕОЛОГІЗМІВ

Стаття присвячена дослідженню англомовних неологізмів, які зароджуються на фоні розвитку інформаційних технологій. Проаналізовано мовні новоутворення у сфері Інтернет-спілкування, соціальних мережах, неологізми, що пов'язані з онлайн-шахрайствами, новими способами навчання та такі, що позначають нові види хвороб.

Ключові слова: інфонеологізм, неологія, Інтернет-спілкування, соціальні мережі, телескопія.

В умовах акселерації сучасного темпу життя та блискавичного розвитку інформаційних технологій, важко перебільшити важливість останніх для людини ХХІ століття. Для багатьох із нас соціальні мережі, блоги, пошукові сайти стали невід'ємною частиною нашого сьогодення. Новітні технології та, перш за все, Інтернет-спілкування, стають новим виміром життя для сучасної прогресивної молоді. Економісти визнають, що Інтернет здійснив найбільший вплив на світову економіку з часів індустріальної революції [3, с. 8]. Саме тому виникає нагальна потреба у мовному відбитті нових понять, які